

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

5. Proponitur difficultas de principio traducente peccatum primi hominis in
posterios eius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

peccatum, eam & ipsum sine dubio de primi hominis voluntate descendat, facientesque parvulos de corpore exire. Et alibi dicente Iuliano parvulos malos esse, quia esse quisquam nisi quod natus est, non potest, nec ab eo iustum est aliquid amplius fugitare, quam potest: Solemus, inquit, & nos aduersus Manichæos ista dicere, qui non vitiatam bonam dicunt esse naturam, sed sine initio & immutabiliter malam, quam secundum suas fabulas opinantur malam. Natura verò humana secundum Catholicam fidem bona instituta, sed vitiosa peccato, meritoque damnata est. Et in libris Retractionum cum dixisset: illa anima quidquid faciunt, si natura, non voluntate faciunt, id est, si libero & ad faciendum & non faciendum motu animi carent, si denique his abstinendi ab opere suo potestas nulla conceditur, peccatum earum tenere non possumus; tandem propter parvulos & propter peccatum eorum à Manichæorum amentia vindicandum subiicit: Propterea non perturbat de parvulis questio, quia ex illius origine res tenetur, qui voluntate peccant, quando libero & ad faciendum, & ad non faciendum motu animi non carebat, etque ab opere malo abstinendi summa potestas erat. Quod Manichæi de tenebrarum gente non dicunt, quam fabulosisimè inducunt, eamque naturam semper malam, nunquam bonam fuisse cõtendunt. Hæc ergo vera causa est, cur & Augustinus ad aliquam voluntatem semper fugit, & omnes Catholici fugere debent, ut peccatum originale peccati rationem habeat; ne alioquin in Deum ipsum tanquam auctorem tanta naturæ perversitas cadat: quod Manichæi per illam naturæ malæ fabulam, quæ hominis esset conditrix naturalis, evitare voluerunt. Nam si mente fingeremus, Deum naturam humanam eo planè modo, quo in parvulis nascitur, condidisse, jam non esset neque peccatrix, neque vitiosa: quia natura in tantum vitiosa sunt, in quantum ab eis, à quo factæ sunt, arte discedunt; ut optimè dicit, & latissimè probat Augustinus. Si autem ita natura humana manet, sicut à Deo facta est, nullo modo ab eius arte discedit; & per hoc neque peccatrix, neque vitiosa, neque mala ullo pacto esse potest. Ex quo consequenter fit, ut vitium, multoque magis peccatum in eam non possit irrepere, nisi aliqua vitiosa voluntate vicietur, cuius vitium simul cum

ipsa natura in posteros transmittatur. Nam illa ratio voluntatis, quo peccatum in se ipso ita voluntarium est, ut ab eo sit liberum abstinere, sicut illud Augustinus definitivè & Iulianus etiam in peccato originis necessarium esse contendit, ut Augustinus tradit, in illis solis peccatis est necessaria, quæ purè peccata sunt: non in illis, sive actualibus, sive originalibus, quæ ita sunt peccata, ut simul peccata sunt peccatorum. Peena enim hoc ipso quo peena est, rationem voluntatis excludit, & perimit. Itaque Iuliano definitionem Augustini approbante, quæ peccatum esse dixerat, unde liberum est abstinere: Hic, inquit Augustinus, peccatum de natura est, quod tantummodo peccatum est, non quod etiam peena peccati. De hoc quoque agendum sunt, quando mali origo quæretur, quale commissum est a primo homine ante omnes homines malum. Et uberius idem explicans paulò post: Scias aliud esse peccatum, aliud penam peccati, aliud utrumque, id est, ita peccatum, ut ipsum sit etiam pena peccati. Intellegis quid horum trium pertinet ad illam definitionem, ubi voluntas est agendi quod iussit veras, & unde liberum est abstinere. Et ad hoc tertium genus docet intrà etiam peccatum originale esse referendum: Origine tamen, inquit, etiam huius peccati descendit a voluntate peccantis. Quam doctrinam & in libris Retractionum repetit, & tanquam ad naturam istius peccati intelligentiam valde necessariam esse tradit. Hoc autem omnibus in hac re negotium facessit, quòd audito peccati nomine, confestim actus aliquis, & ille in utraque partem liber occurrit. Sed istam potius imaginationem quam rationem vera ratio peccati, quòd simul peccati peena est, falsam esse convincit: quemadmodum ex Augustino inferius non solum de originali, sed etiam de alijs nonnullis peccatis latius traditur sumus. Hic factis est, ut sciamus, peccatum istud ita peccatum esse, ut non ex prima humanæ nature conditione, quæ omnem voluntatis, ac proinde peccati rationem funditus tolleret; sed ex libera eius voluntate descenderit, qui naturam humanam rectè conditam, Deoque charitate adherentem in ipsa prima, ex qua per propagationem fluere debebat, radice vitavit.

CAPVT QVINTVM.

Proponitur difficultas de principio traduce peccatum primi hominis in posteros ejus.

QVAMOBREM videndum superest, quo pacto ista naturæ vitiatio, per quam anima iniusta, mortua, & à Deo averfa, & peccatrix effecta fuit, ad posteros propagari possit. Nam plerique Recentiores, cum toties ab Augustino inculcari audiunt, peccatum originale esse primi parentis voluntate voluntarium, utpote in quo omnes peccaverunt, occasionem inde

sumperunt excogitandi nescio cuius pacti, quo Deus omnes posterorum voluntates in primi parentis voluntate collocaverit; ita videlicet, ut quemadmodum voluntas ejus esset futura voluntas omnium in custodienda ac transfundenda iustitia, ita quoque prævaricatio ejus omnium esse censeretur. Quapropter nihil aliud isti ad peccati transfusionem postulant, nisi ut natura humana ex Adam verà generatione descen-

descenderit. Nam hoc ipso quo homo ex primo homine viâ generationis effluit, reum putant: cum ei transgressio hoc ipso fiat voluntaria. Nam siue aliqua corruptio concupiscentiæ seu libidinis in naturam humanam per peccatū Adæ inducta fuerit siue non fuerit, hoc ipsi nihil omnino ad peccati transfusionem interesse arbitrantur. Quod enim August. subinde dicit, idcirco peccatum in prolem propagari, quia per vetustatem carnis vel libidinem generatur, hoc ita ab eo intellectum esse voluit, ut vel significaverit propagationem ex natura per peccatum corrupta, esse causam transfusionis, cuius argumentum sit libido; cum viâ generationis filium Adami esse sufficiat: vel certe secundum alios, ut per carnis vetustatem non intellexerit libidinis ardorem; sed obligationem cavendi dissoluta originali. Vnde si quis Augustini sententiam acciperet de traductione peccati per libidinem, ut verba sonant, non ferendam videri dicunt. Idcirco verò præcipue in hanc

opinionem lapsi sunt, ut difficultates illas, quas Augustinus ex nova singularum animarum creatione metuebat, & quibus pressus penè succubuit, illâ pacti istius facilitate, vel solius naturæ transfusione, vel utraq; simul junctâ expeditius dissiparent.

Sed pace eorum dixerim, neque difficultatem ipsi solvunt, quæ usque ad mortem torset Augustinum, ut postea videbitur, neque quicquam ab ejus mente alienius, & in ejus doctrina absurdus, & principijs ejus repugnantijs excogitare potuerunt. Usque ad eò, ut si verum sit, quod ipsi juxta ea quæ recensuimus docent, universam doctrinam ejus de peccato originali necesse sit corrumpere. Quâ de re paulò latius tractandum est. & propagationis modus, quem Augustinus ab initio conversionis usque in finem vitæ tanquam sibi exploratissimum & certissimum docuit, & ipsi mirâ interpretandi libertate pervertunt. omnium oculis sincerè, & citra fucum & prestigias obijciatur.

CAPVT SEXTVM.

Carnalis concupiscentia, causa traductionis peccati originalis. Ostenditur hoc reverà sensisse Augustinum contra, quam Recentiores putant. Primò ex prima radice traductionis, magnitudine scilicet peccati totam naturam vitiantis.

DVO igitur nobis præstanda esse video: primum ut ostendamus Augustinum istam sententiam reverà tenuisse, quam ipsi non ferendam videri dicunt, & potiùs Bedæ quam Augustino imputant: hoc est, peccatum originale per libidinem seu concupiscentiam, non tanquam argumentum corruptionis, sed tanquam veram causam transfusionis, atque ita ex ipsa natura rei propagari: ex quo consequenter positivum illud pactum cum homine primo evanesceat. Alterum, ut quo modo hoc fieri queat, ex Augustini mente declarem.

Quod igitur ad illud primum attinet, tot tantaque rei istius in Augustini scriptis argumenta sunt, ut supra modum admirer, qui fieri possit, ut quis Augustini libros legerit, nec istud animadvertit: nisi fortè, quòd ita ferè naturâ comparatum sit, ut animus opinione quadam præoccupatus, hoc magnum illum auctorem, quem legit, sentire putet vel etjam velit, quòd ipse jam antè verum esse judicavit; ne alioquin se tanti Doctoris testimonio damnatum esse fateatur. Ex quo fit, ut quicquid eò alludat, obtorto collo in suæ opinionis suffragium rapiat, quicquid abludat, vix ea qua decet attentione & patientia ponderet, excutiat, cum alijs conferat: sed velut obscurius dictum prætereat. Itaque quia mihius recto voto legit veritatem quam querere

videtur sæpè non invenit, & fit sollicitudo laboris, dux erroris, dum loca ex Augustino querit, quibus non se corrigat, sed anticipata sua sensa confirmet.

Quapropter explorata diligenter doctrina sancti Augustini, sententiam ejus indubitatam esse comperio, quòd peccatum originale non aliter ex homine primo ad posteros propagatum sit, nec verò aliter propagari ullo possit modo, nisi per libidinem seu carnis concupiscentiam. Quòd ut quemadmodum certissimum est, ita etjam cuilibet suarum opinionum studijs non perturbato evidentissimum faciam, in aliquot classes ejus rei argumenta distribuam.

Primum igitur hoc inde patet, quia sæpissimè, ut rationem propagationis peccati illius asserat, dicit, magnitudine primi peccati naturam tantopere per concupiscentiam esse corruptam, ut vitio quodammodo in naturam verso, simul cum natura propagaretur & vitium: Ex quo Adam ex olea tali, in qua nec semen *lib. 1. de erat huiusmodi, unde amaritudo nasceretur oleastrum, sup. c. 3.* in oleastrum peccando conversus est, quia tam magnum peccatum fuit, ubi magna in deterius fieri mutatio natura, totum genus humanum fecit oleastrum: ita (ut quemadmodum nunc in ipsis videmus arboribus) siquid inde in oleam gratia divina convertat, ibi vitium prima naturæ, quòd erat originale peccatum, de carnali concupiscentia traductum & accitum remuta-